

Із книжок «Зібрані вірші» та «Я гадав піти на Єлисейські поля»

Вірші норвезького поета та прозаїка Руне Кристіансена з книжок "Зібрані вірші" (2004) "Я гадав піти на Єлисейські поля: вірші 2002-2011" (2011) у перекладі Левка Грицюка.

Вірші норвезького поета та прозаїка Руне Кристіансена з книжок "Зібрані вірші" (2004) "Я гадав піти на Єлисейські поля: вірші 2002-2011" (2011) у перекладі Левка Грицюка.

ЇДУЧИ З ПРОВІНЦІЇ

Посеред річки прокидаються хмари й хлопчаки
з кишнями, повними канапок, риби
із зарослого мохом кам'яного мосту.

Їду звідсіль у зжовклій сорочці
і з запахом кінського гною в пальті, везу зі собою
потріпану валізу й парасолю, яка протікає.

Поїзд покидає море, астматично й з надмірною вагою,
із вікна купе бачу берег,
він лежить, ніби хтось утонув.

IMPROMPTU

Коли сніг укриє могилу твою, ти вже забудеш сніг.

ENVOI

Стільки років — невід'ємних років:
чую дихання твоє, світе.

БУВАЄ, ЩО НЕ ПОТРЕБУЮ В ЩО ВІРИТИ

Скоро — ранок, обране нами прокидання —
геліоцентричне, а потойбіч
парку зводяться будівлі: тут місто відрізняється
від неба, те, чого нема,
є тут: твоя зубна щітка, наша війна, порожній аркуш.
Світлішає, вода, яка рине з кухонного крана, —
срібного кольору й схожа на кометин хвіст,
кімната, яка не виходить на море, перебуває
у тіні, а на білому пластиковому стільці
на балконі хтось залишив

коробку сірників.

Ранок, краплі випаровуються,
палаючий меч ділить світ удвоє.

АРКУШ, ОСВІТЛЕНИЙ ПАМ'ЯТТЮ

Та все ще: стримана незалежність вірша, а також мілка глибінь край неба, фраза, яку маю з Екельофа (“Як у баладі”, опубліковано 10 жовтня 1964 року), можливо, просто аби нагадати собі про те, що повів вітру з відчиненого кухонного вікна, а також тонкий холодний дощ-зі-снігом, сніжинки майже, поставив сцену в незручну перспективу того вечора. Був 2003-й. Як воно буде з нами?

А на сірому столі фірми “Респатекс” біля чорного кубика лежала фотографія батька — зображення, колись прикріплене до невідомого мені офіційного документа. Я зауважив, що ми не схожі, та коли обернувся обличчям до сутінок — усе одно знайшов, де дім.

ЛУКАСОВІ — 9

День замерзлих озер, у лютому сонце панує лиш у соромливих проблисках, тиша ж лине, як пропливають нічною порою космічні кораблі. Невдовзі падатиме сніг, як у північній Японії, недовзі перебуватимемо в розквіті сну, а всесвіт нас більш не обважуватиме. Коли бачу тебе з відстані, на білому схилі, — думаю: усе, що береш від мене, — будь ласка, бери, а все, що позичаю від тебе, — успадкуєш назад.

ТАЄМНИЧЕ СОНЯЧНЕ СЯЙВО

Кохання, вже кілька поколінь як старе,
мов дерево, прив'язане до дерев у лісі
в якомусь місці 1974 року, де птахи й волога не є політикою,
де ти — дівчина під хлопцем
під весняним небом,
і все, що колись було людським,
збирається навколо них, як захист,
і всі війни — мов озерця, які треба перерахувати.

ДЖЕРЕЛО

Поезія, думається нам, є неможливою тепер — після всіх війн, усіх мультфільмів, аж ось пише Бусон:

*лиш про батька-матір
думки мої
осені присмерк.*

[Хайку Бусона з японської переклав Мирон Федоришин]

*[Вечір, осінь.
Думаю лише
про своїх батьків.]*

РОБОЧИЙ КЛАС ІДЕ ДО РАЮ

1. 1975-й, мені дванадцять років, їду потягом, я гадав податися на Єлисейські поля — чи на Даларьо.
2. “О, як я прагнула віддатися теплу. Звідки ти?”, — запитує дівчина. “Так світло навколо тебе.”
3. Усе перебувало в русі, попри те, що не віяв вітер.
4. Кажуть, настав мир, — і був він неочікуваний. Як так сталося?
5. Я ніколи не казав “тато” після того, як мені виповнилося десять, і “батько” не казав, я згадував його на ім’я або ж звертався безпосередньо на “ти”.
6. Що залишається? Лише нечіткі образи того, що відбулося зашвидко.
7. “Lengselen” (норв. “туга”) нагадує “långe sen” (швед. “давним-давно”).

ТЕМПЕРАМЕНТ

Вечір — без тіней, клякає в молитві за гірським гребенем, ніби можливо говорити не існуючи... Але цілком конкретно: дівчинка сидить на канапі й здирає шкірку з рани, і скло на веранді загоряється, але невдовзі згасає: це, може, світло, яке заощаджує кисень, аби могло знову постати дихання світу.

ЙОШИТОМО В НЕОНОВОМУ ЛІСІ

На поштовій листівці, проштампованій у Токіо

24 грудня 2016 року, падає дощ:
тече чорна туш, марці бракує двох зубців,
а в червоній сумці з Міміко зберігаються
рештки після всесвіту.
У цілому світі є лише два ці кольори, які кажуть щось
про душевні мандрівки.

SÅ ÖDSLIGT MOLNEN PÅ FÄSTET GÅ*

Утома край вікна з видом на залитий дощем парк, вихиляєшся і переводиш дух після нічної
праці, зошит із закарлючками лежить розкритий на підвіконні, маленький кактус
перевернувся, а хмари — хмари линуть над усіма громадськими місцями.

* “На небі хмари линуть самотою” (швед.). — Прим. пер.

Я ВЗЯВСЯ ЧИТАТИ

Зачарований гілками, які ти склала купою в нижній частині саду, я написав осіннього віршика:

Ці рядки, цей вид:
приємний холодний фронт.

СВ. НІХТО

Унизу на вулиці двоє дівчаток копають м'ячем об контейнер — і таким чином ними твориться
дійсність, як колись тобою творилася любов у готельному номері в місті без пам'яті.

Не живемо довго, ми — підлітки, й ось уже зима. Та якщо пощастить нам, то зустрінемося в
іншому житті, бажано на взмор'ї, бажано в листопаді, повторна зустріч є чистим досвідом:
нерухомо стоїмо в снігу, кожне зі своїм розумінням.

À PROPOS “МУСІСІ” ЮКІ УРУСІБАРИ

Цієї ночі я спав під зірками, пронумерованими
від 1 до 18.

LIEBE, 1975

На одній із в'їздних доріг до Карлсруе, в автомобілі, який прямує до узбережжя, хлопчик кладе вулканічний камінчик біля гумки для волосся.

О, невагомі цінності.

Не Лакан писав “Я думаю там, де мене немає, отже я є там, де я не думаю”?

Чи Тодд Рандґрен?

САМОТНІСТЬ, СПЛУТАНА З ЯСНИМ ДНЕМ

Засніжені гори вдалині нагадують далекі засніжені гори чи капіталізм, капіталізм, поглинутий смертю (невже можна сказати це так легко?).

Чекаєш у білому автомобілі, сонце заливає вітрове скло й робить його м'яким, у бардачку — листівка:

VI. Winterkampfspiele, Garmisch-Partenkirchen 1941

Хай там як: із великої висоти синє небо схоже на абиякий пустинний обшир.

СОЛЯРНІ СПІРАЛІ

Ти і я схожі на духів літнього дощу — як вони являються, коли дякують земному царству за тепло, ми — стримані й миролюбні, речі віддзеркалюються в нас без презирства. Бо ж не забудемо ніколи темряву, в якій прокидаємося, світло, в якому бачимо своїх дітей.

МОРТОН ФЕЛДМАН (12 СІЧНЯ 1926-3 ВЕРЕСНЯ 1987)

Why patterns? Чітка й податлива луна? Чи йдеться радше про терпеливо розширений час очікування? Чи краплі, які вагаються зустрітись із самими собою? Звісно ж — краплі, краплі, якими ми їх забули: повільні й очевидні, так, очевидні, бо ж ніхто ніколи не казав: “залишаю смерть тим, хто її потребує”, а проте Басьо пише про холодний дощ.

ТИ БУВ ТУТ РАНИШЕ

Хлопчик каже: дорослішати — це робити маленькі прорізи в стіні, забувши, навіщо.

Дівчинка каже: кімната не має слуху, спротив не живе самотнім життям.

Готуємося до виснажливої гри, сутінки без опіки.

Чи буде достатньо місця, коли дійдемо?

Чи мусимо наслідувати таких, хто присвоює собі все?

НАШІ ХМАРИ

Потім їдемо до моря, де денне світло
приносить лиш невеликі радощі, де навіть комахи не
підкоряються нашим наказам,
хай там як, ми не вороги, хай там як, ми не
пройшли крізь пекло.

Хлопчик утрачає корінний зуб, жінка знаходить вихід.

Та ніколи не повернемося назад, захмелілі
від усього часу, який ми проклали між нами.

БЕЗ НАЗВИ

Ми зустрічалися лише 4 рази й ніколи інакше, ніж випадково, та коли я побачив, як вона
виходить із колись статечного, а тепер уже ветхого вестибюлю кінотеатру, то вже був дав їй
ім'я: вона зупинилася прямо переді мною (біла спідниця, нерівне дихання). Пізніше вона
казала, що не пам'ятає тієї події, а я розповів, що вподобав її обличчя, що про нього
нагадували хмари.